

21 April 2006

By: Carmen Ivanov, Associate Editor

Obiceiuri de Paste

Pastele crestin este similar cu doua traditii antice

Pastele este cea mai importanta sarbatoare crestina a anului, pentru prima data fiind sarbatorit in jurul anului 1400 inainte de Hristos. Sarbatoarea Pastelui poate fi asociata cu primavara. Retrezirea naturii la viata simbolizeaza noua viata pe care crestinii au castigat-o prin crucificarea si Invierea lui Iisus. Pastele crestin este similar cu doua traditii antice: una evreiasca si alta pagana. Ambele traditii sarbatoresc Invierea, trezirea la viata. Pastele crestin deriva din Pastele evreiesc, numit Pesach, cuvantul de origine al cuvantului Pasti. Pentru prima data, Pastele a fost sarbatorit in jurul anului 1400 inainte de Hristos. In aceasta data, evreii au parasit Egiptul cu ajutorul lui Dumnezeu. Scriptura in cartea Exod (Iesirea) din Vechiul Testament ne ofera instructiunile date de Dumnezeu pentru sarbatorirea Pastilor in timpul lui Moise. Evreii din antichitate isi aminteau de faptul ca Dumnezeu i-a salvat din robia in care se aflau in Egipt. Cu ocazia iesirii din Egipt, cand au sarbatorit pentru prima data Pastele, toti evreii trebuiau sa ia un miel si sa il sacrifice. Apoi, cu sangele mielului erau unse ramele de lemn ale usilor de la casele in care locuiau acestia. In noaptea aceea, ingerul mortii trimis de Dumnezeu a trecut prin Egipt si a omorat toti fiii intai nascuti ai egiptenilor in casele care nu aveau pe usa sangele mielului. In casele israelitilor nu a murit nimeni, pentru ca acestia ascultasera porunca lui Dumnezeu si au pus sangele mielului pe usile lor. Sangele mielului oferea o garantie, un semn vizibil prin care credinciosii dadeau de inteles ca au luat in serios avertismentul lui Dumnezeu.- Un obicei care se practica numai in Bucovina in noaptea de Inviere este acela ca fetele sa se duca in clopotnita si sa spele limba clopotului cu apa neinceputa. Apa neinceputa inseamna ca persoana care a scos-o din fantana sa nu vorbeasca pana cand va fi folosita la spalatul clopotului. Cu aceasta apa se spala apoi fetele in zorii zilei de Paste ca sa fie frumoase tot anul si sa alerge feciorii la ele. In trecut, feciorii isi alegeau un crai dintre cei mai harnici pentru a le judeca si pedepsi toate greselile facute de-a lungul anului. Cei gasiti vinovati erau purtati in jurul bisericii si la fiecare latura erau loviti cu vergele de lemn la talpi pentru a nu mai repeta greselile in anul viitor.- In zona Campulung Moldovenesc, datina se deosebeste prin complexitatea simbolurilor, a credintei in puterea miraculoasa a rugaciunii de binecuvantare a bucatelor. In zorii zilei de duminica, credinciosii ies in curtea bisericii, se aseaza in forma de cerc, purtand lumanarile aprinse in mana, in asteptarea preotului care sa sfinteasca si sa binecuvanteze bucatetele din cosul pascal. Fiecare gospodar pregateste un astfel de cos acoperit cu un servet tesut cu model specific zonei, dupa oranduiala stramosilor. In cos sunt asezate, pe o farfurie: seminte de mac (ce vor fi aruncate in rau pentru a alunga seceta), sare (ce va fi pastrata pentru a aduce belsug), zahar (folosit de cate ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru ca rodul graului sa fie bogat), ceapa si usturoi (cu rol de protectie impotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se aseaza pasca, sunca, branza, ouale rosii, dar si ouale incondeiate, bani, flori, peste afumat, sfecla rosie cu hrean si prajituri. Dupa sfintirea acestui cos pascal, ritualul de Pasti se continua in familie. In partile Sibiului, exista obiceiul ca de Pasti sa fie impodobit un pom (un arbust) asemanator cu cel de Craciun. Singura deosebire consta in faptul ca, in locul globurilor, se agata oua vopsite (golite de continutul lor). Pomul poate fi asezat intr-o vaza frumoasa si farmecul sarbatorii sporeste cu o podoaba de acest fel. - La Calarasi, la slujba de Inviere, credinciosii aduc in cosul pascal, pentru binecuvantare, oua rosii, cozonoc si cocosi albi. Cocosii vestesc miezul noptii: datina din strabuni spune ca, atunci cand cocosii canta, Hristos a inviat! Cel mai norocos este gospodarul al carui cocos canta primul. Este un semn ca, in anul respectiv, in casa lui va fi belsug. Dupa slujba, cocosii sunt daruiti oamenilor saraci.- In Maramures, zona Lapusului, dimineata in prima zi de Pasti, copiii (pana la varsta de 9 ani)

merg la prieteni si la vecini sa le anunte Invierea Domnului. Gazda daruieste fiecarui urator un ou rosu. La plecare, copiii multumesc si ureaza gospodarilor "Sarbatori fericite". La aceasta sarbatoare, pragul casei trebuie trecut mai intai de un baiat, pentru ca in acea gospodarie sa nu fie discordie tot restul anului. - In Arges, printre dulciurile pregatite de Sfintele Pasti se numara covrigii cu ou (numiti asa pentru ca in compozitia lor se adauga multe oua, 10-15 oua la 1 kg de faina). Fiecare gospodar se straduieste sa pregateasca o astfel de delicatasa, care este si simbolul belsugului. - In Banat, la micul dejun din prima zi de Pasti, se practica traditia tamaierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeste o lingurita de pasti (vin+paine sfintite). In meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, oua albe si mancaruri traditionale, dupa acestea se continua masa cu friptura de miel. In dimineata zilei de Paste, copiii se spala pe fata cu apa proaspata de la fantana in care si-au pus un ou rosu si fire de iarba verde.- In Tara Motilor, in noaptea de Pasti se ia toaca de la biserica, se duce in cimitir si este pazita de feciori. Daca nu au pazit-o bine, si a fost furata, acestia sunt pedepsiti ca a doua zi sa dea un ospat, adica mancaruri si bauturi din care se infrupta atat "hotii", cat si "pagubasii". Daca aceia care au incercat sa fure toaca nu au reusit, atunci ei vor fi cei care vor plati ospatul. -Pe valea Crisului Alb, la Almas, toata suflarea comunei se aduna in curtea bisericii. Femeile si fetele din localitate se gatesc in straie de sarbatoare si vin in curtea bisericii, unde vopsesc si "impistritesc" (incondeiaza) oua.